N. 490. 1831.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag den 11 en 12 September.

NEDERLANDEN.

Breda, den 10den September.

BIJDRAGE TOT DE GESCHIEDENIS VAN HET BELGISCH LEGER IN 1831.

Onder al de *snoevers*, welke België sedert tien maanden aan Europa heeft doen kennen, heeft *A. Gendebien* eene bijzondere plaats ingenomen, daar hij zich door zijne, aan den minister van oorlog gerigte brieven, welke door de belgische nieuwsbladen publiek zijn gemaakt, als de grootste *staatkundige aap* doet kennen.

Wij herinneren ons den naam van den franschen generaal in Egyptische dienst niet meer, welke in den griekschen oorlog zich zoo bespottelijk gemaakt had, door in alles, zelfs in de kleeding, keizer *Napoleon* te willen *naapen*, daar wij anders alle reden hadden, den heer *A. Gendebien* met den bedoelden franschen zoo te vergelijken.

Wie de *Portefeuille de* 1813 van *Norvins* gelezen heeft, en daarbij de brieven van *Gendebien* vergelijkt, zal over de *taal* zich moeten verwonderen, waarmede deze de raadgevingen en bevelen van den grootsten veldheer zijner eeuw, aan deszelfs minister van oorlog gegeven, tot reorganisatie van de in Rusland zoo zeer gedeisterde armee, heeft zoeken na te apen. Mogelijk is het hem gelukt, zijne natie, den van alle krijgskennis ontbloten minister van oorlog en nog onkundiger belgische bevelhebbers, te beguichelen; en zich alzoo te laten doorgaan, voor een geboren *militair genie*, om zich, zoo doende, in het toekomende, den weg tot het ministerie van oorlog te banen; — zijne kwakzalverij zal echter bij vreemde deskundigen de bedoeling missen.

Zoo niet tijd en plaats, zoo niet andere en voor ons dierbaarder belangen ons verhinderden, dan zouden wij, om aan onze lezeren eenige vrolijke oogenblikken te bezorgen, de lachopwekkende sprongen van den heer *Gendebien* in haar waar daglicht plaatsen; thans is het ons alleen vergund op eene uitdrukking, de aandacht onzer lezeren te vestigen, zijnde wij door *deskundigen* in staat gesteld geworden, met nadruk hierop neder te komen.

In een zijner brieven, maakt de bedoelde schrijver gewag van de belgische artillerie, roemt derzelver *inrigting*, *bewezene diensten* en dapperheid, en schaamt zich niet, de verzekering te geven, dat zij door *daden* getoond heeft, *alhoewel minder in getal, verre weg in alles verheven te zijn, boven die der Hollandsche armee*.

Het zoude hier onnoodig zijn, dit door den heer *Gendebien* gevoerd proces, tusschen beide artillerien te beplaiten, — de getuigenis van onze vijanden, die der fransche krijgsoversten, nahun het meer is, de daadzaken hebben hierin reeds beslist; doch, daar wij de verzekering hebben, dat ons blad in Brussel gelezen wordt, en sommige onzer artikels door de belgische nieuwsbladen worden overgenomen, willen wij, in dit eene punt slechts, den onbevooroordeelden belg de bewijzen leveren, hoezeer het beste gedeelte hunner natie door eenige volksleiders misleid is en nog wordt, die nog gedurig, door alle mogelijke middelen, een vertrouwen op hunne eigene krachten zoeken op te wekken en in te boezemen, op krachten, die niet bestaan, en die met de middelen, waaruit zij zijn te zamengesteld geweest en waaruit men ze nu wederom zoekt te reorganiseren, nimmer bestaan zullen; — *een vertrouwen*, zeggen wij, waaraan zij hunne geledene ongelukken te danken hebben.

Wat toch, vragen wij, heeft de belgische artillerie in den nu afgeloopen tiendaagschen veldtogt gedaan? Niets voorwaar waaraan zij eenigen roem kan hechten! Overal vond zij haren tegenstander, in inrigting en bedrevenheid verre daar boven verheven. Eene korte en oppervlakkige beschouwing der geleverde gevechten zal dit genoegzaam aantoonen.

Wij bekennen, dat ons leger, hetwelk op belgischen bodem was getrokken, van eene talrijke, goed ingerigte, door kundige officieren geleide en meesterlijk bediende artillerie werd gevolgd; doch zeker en bewezen is het ook, dat nimmer meer dan hoogstens een vierde gedeelte van deze artillerie gelijktijdig in gevechte is geweest, en dan altijd nog tegen eene talrijke vijandelijke artillerie.

Bij klein Ruvels, had de vijand, in eene voor de kavallerie ongemakkelijke positie, drie stukken kanon in batterij, welke op de aankomst der 2de divisie infanterie van ons leger een levendig kanonvuur openden; ruim 12 minuten hadden zij gevuurd, voor dat de twee eerste stukken van onze batterij n°. 5, het vuur konden beantwoorden, aangezien het vijandelijk vuur onverwacht begonnen was, en dus onze stukken nog moesten opmarcheren; was de belgische artillerie hier goed bediend geweest, dan had zij eene verschrikkelijke slagting onder de kolonnes van den hertog van *Saxen-Weimar* kunnen veroorzaken, en... slechts een kogel bereikte zijn doel. Naauwelijks echter was het vuur onzer boven bedoelde twee stukken begonnen, of een vijandelijk stuk werd gedemonteerd en noodzaakte den vijand tot den terugtogt. — In de gevechten bij *Kermpt*, boven twee stukken rijdende artillerie, met voordeel, wederstand aan eene vijandelijke batterij van zes stukken.

Boven Hasselt, bragten vier stukken rijdende artillerie, waarvan slechts twee stukken het vuur openden, de geheele achterhoede van het *onoverwinnelijk leger der Maas!* waarbij negen stukken kanon waren, in wanorde, ontnamen hetzelve, met deze twee stukken, vijf stukken geschut, zeven caissons en eene menigte karren met artillerie- en infanterie-munitie.

Bij het onderzoek deze vermelde voorwerpen, bleek het ten duidelijkste, hoe weinig orde er bij de, door den heer *Gendebien* zoo zeer opgevijzelde belgische artillerie bestond. De munitien waren zeer ongelijk en slecht gepakt, vele patronen reeds uitgeloopen, maar wat het grootste bewijs voor de *koelbloedigheid* en *bedrevenheid* der belgische artillerie oplevende, was, dat de chef der artillerie van ons leger, de kolonel Lisle, persoonlijk eene verdwaalde vijandelijke haubwitser het ontladen, waarop wel eene *blikkendoos* (bus met mitraille) gevonden werd, maar waar achter de *voortdrijvende kracht*, namelijk de *patroon*, of *buskruid-lading* ONTBRAK!! Welk een algemeen en medelijdend gelach deze ontdekking bij onze artilleristen te weeg bragt, zullen wij niet noodig hebben, aan den heer *A. Gendebien* te schetsen!

In de gevechten te en voor Bautersem waren slechts vijf stukken onzer artillerie werkzaam, en bragten een meer dan dubbel aantal vijandelijke stukken, van positie tot positie, tot zwijgen.

Bij het gevecht voor Leuven bewerkten 22 onzer veldstukken tegen 31 stukken zwaar kaliber, en hier welk gevolg? — dat wij aan onze zijde omtrent 80 doodden en gekwetsten, na eene kanonnade van acht uren, en het verlies der vijanden, volgens hunne eigene opgaven, 800 aan dooden en gekwetsten, (in dezelfde uur) bedroeg.

Wilden wij in details treden, dan zouden wij den heer *Gendebien*, door duchtige bewijsstukken, die in onze handen zijn gevallen, kunnen overtuigen, dat de belgische artillerie in inrigting en bedrevenheid, met de overige korpsen der armee gelijk staat, en dat het hun aan chefs ontbreekt, om dezelve immer goed te kunnen organiseren, daar zij der eenigsten officier verloren hebben, welke nog eenigzins als artillerist bekend stond, namelijk de voormalige kapitein *de Schietter*.

Even zoo schandelijk als de belgische infanterie en kavallerie hunne wapens bij het eerste kanonschoten wegwerpen, even zoo schandelijk verlieten de artilleristen het geschut en de oorlogsbehoeften, welke aan hunne zorgen en waakzaamheid waren toevertrouwd, en gaven aan hunne vijanden gelegenheid eenen rijken buit te maken.

Hoefde de heer *Gendebien* werkelijk bij het gevecht van Leuven tegenwoordig geweest, dan heeft hij zich kunnen overtuigen, hoe naijverig de hollandsche artillerie is, om zijnen vijand tot geen spij-

ker van zijn materieel over te laten. Hij had dáár kunnen zien, hoe of een aan stukken geschoten affuit door onze artilleristen, onder het vijandelijk vuur, werd gesloopt, om het nog dienstbaar ijzerwerk mede te voeren en te benuttigen, en hoe het van stukken geslagen hout aan de vlammen werd overgeleverd, om aan de vijand geen splinter, bij gelegen eventuelen terugtogt, over te laten.

En hiermede wenschen wij het belgische leger met hoge voortreffelijke artillerie, en wij ons geluk, met de overtuiging dat wij bij een volgend bezoek, de helft onzer artillerie kunnen in 't huis laten, om de paarden niet te vergeefs te vermoeijen, als een blijkbaar bewijs, van de gebrekkigheid der onze!!

's Gravenhage, den 9 September.

Gisteren avond hebben HH. MM. de Koning en Koningin benevens HH. KK. HH. de Prinsessen *Frederik* en *Albert*, en de jonge Prinsen den fransehen schouwburg, alwaar eene voorstelling van de *Siege du Corinthe* werd gegeven, met Hoogstderzelver tegenwoordigheid vereerd en werden er met de levendigste toejuichingen ontvangen.

— Men spreekt dezer dagen veel van eene, met 10 Januarij aanstaande, in te voerene nieuwe organisatie der Algemeene Rekenkamer. Men verzekert dat dezelve in verband staat met andere bezuinigingen en vereenvoudigingen, welke met dien tijd zullen plaats hebben, en waaromtrent reeds voordragten en ontwerpen moeten zijn ingeleverd.

— Men gewaagt van vele veranderingen welke er bij de departementen zullen plaats hebben. Onder anderen behoort daarbij dat het departement der Ontvangsten met 1°. October met dat van Financien zal vereenigd worden; de verplaatsing der bureaux naar het hotel van laatstgemeld departement vindt reeds plaats.

— Men vernoemt, dat ten gevolge eener koninklijke beslissing, de zoon die, na zijnen diensttijd volbragt te hebben, is overleden, even als hij die in de dienst is overleden of gesneuveld, bij de, volgens art. 22 der wet van 21 April 1820 te verleenen vrijstelling in aanmerking behoort te komen, daar, in het tegenovergestelde geval, de bepaling, dat van een ongelijk getal zoons slechts de kleinste helft voor de militie zal bestemd worden, zoude worden weggenomen. Deze beslissing is te meer noodzakelijk geworden, omdat sommige militie-raden zwarigheid hadden gemaakt de wet in dien zin uit te leggen.

— Dezer dagen is een aantal officieren van het wapen der infanterie tot ridders van de militaire Willemsorde benoemd. Men verwacht, dat die benoemingen binnen kort op eene officiele wijze zullen publiek gemaakt worden.

B E L G I E.

Brussel, den 9sten September.

Gisteren heeft alhier de plegtige opening der kamers plaats gehad. De heer *Serruys*, als oudste in jaren, bezette de fauteuil; de twee jongste leden de heeren *Liedts* en *Ch. Vilain XIII* namelijk, namen de functien van secretarissen waar.

Het lot wijst een groote deputatie aan, uit 6 senatoren en 12 afgevaardigden bestaande, om den koning aan den voet van den grooten trap te gaan ontvangen.

Eene menigte toeschouwers bevonden zich op de tribunes, zoo publieke als gereserveerde, welke ook met net gekleede dames vervuld waren. Op de tribune der diplomatie zaten de fransche gezant, generaal *Belliard*, de heer *de la Tour Maubourg* en de *Viel-Castel*, alle drie in groot costuum.

Precies ten een ure kondigde het kanon het vertrek des konings van het paleis aan, dezelve ten kwartier over een ure, voorafgegaan van de groote deputatie, ter zaal intrad.

Z. M. plaatste zich, na de vergadering, welke niet ophield met *leve de koning!* te roepen, minzaam gegroet te hebben, op den troon, ter regter zat de graaf *d'Aerschot*, groot-maarschalk van het paleis, en de baron *d'Hoogvorst*, kommandant-generaal der burgerwachten, en ter linker, de generaal *de Chastelet*, groot-stalmeester, benevens de heer *Lagotellerie*, aide-de-camp des konings.

Daar heerscht eene diepe stilte, Z. M. doet de navolgende aanspraak:

Mijne Heeren!

Ik voel mij gelukkig mij voor de tweede maal te midden van de vertegenwoordigers der natie te bevinden.

De bewijzen van liefde en verkleefdheid, welke het Belgische volk niet vegehouden heeft mij te geven, sedert den dag op welken ik den grond van mijn aangenomen vaderland betreden heb, hebben mijn hart van het gevoel eener levendige erkentelijkheid doordrongen. De plotselinge feestdrift van een geheel volk, waarbij ook mij te regt verheugt, heeft mij de geheele uitgestrektheid der pligten, die mij opgelegd zijn, doen kennen. Ik ontveins mij geene enkele van de menigvuldige moeijelijkheden van mijnen toestand, maar, door uw doorzigt en ondervinding bijgestaan, zal ik dezelve weten te boven te komen.

Wanneer de in de constitutie, die ik bezworen heb na te leven, gelegde grondslagen, door de ontwerpen van wet, welke aan uwe beraadslagingen zullen onderworpen worden, de ontwikkeling, die zij nog vereischten, gekregen zullen hebben, dan zal België eene grootere macht van vrijheid en duurzaamheid aanbieden dan eenig ander gedeelte van Europa.

De oorlog, die het land heeft moeten doorworstelen, om deszelfs staatkundige hervorming te voltooijen, heeft voor het oogenblik op een deel van deszelfs materiele belangen nadeelig gewerkt. Ter bevordering dier belangen moeten, door het aanmoedigen van de nijverheid en het verschaffen van nieuwe kanalen aan den handel, van nu van onze vereenigde krachten aangewend worden.

De reeds zoo gelukkig gevestigde betrekkingen met Frankrijk en Engeland, die spoedig, naar ik hoop, zich ook tot de overige Mogendheden zullen uitstrekken, zullen de vervulling dezer taak meer gemakkelijk maken.

Daar zijn onderhandelingen geopend geworden, om tot eene bepaalde schikking onzer verschillen met Holland te komen. De eer, de belangen van het Belgisch volk zullen daarbij met volharding en waardigheid verdedigd worden. Ik wacht, even als gij, mijne heeren, even als de geheele natie, met vertrouwen den afloop dier onderhandelingen af, waarvan de uitslag u voorgelegd zal worden.

De onzijdigheid van België, door de vijf mogendheden gewaarborgd, heeft de mogelijkheid doen inzien, om in deszelfs stelsel van verdediging wijzigingen aan te brengen. Deze mogelijkheid in haar grondbeginsel door de vijf Mogendheden erkend, die aan de oprigting der vestingen van 1815 deel genomen hebben, zal, ik twijfel er niet aan, door de natie goedgekeurd worden. Daar zullen onderhandelingen plaats hebben tot regeling van de uitvoering der maatregelen, die tot de slechting van sommige dezer vestingen betrekking hebben. België, gelukkig van de banden, die de beide volken verbinden, nog naauwer te kunnen toehalen, zal, te dezer gelegenheid, een bewijs van hare erkentelijkheid jegens Frankrijk geven, en Europa een schitterenden waarborg van deszelfs regtmatig vertrouwen in de opregtheid van den koning der Franschen.

De groote diensten door Frankrijk ons bewezen, brengen ons onwillekeurig op een korteling voorgevallen gebeurtenis terug, welker gevolgen ik bekennen moet dat men te ver gedreven heeft. België volkomen gerust op de door Holland jegens de vijf Mogendheden aangegane verbindtenissen en tot welke hetzelve toegetreden was, heeft zich eensklaps overvallen gezien door een leger, welks krachten verre die, welke zij hetzelve kon tegenstellen, overtroffen.

In deze moeijelijke omstandigheden werd de hulp van bevriende Mogendheden dringend, onvermijdelijk. Gij weet met welk een edelmoedigen ijver zij ons is verleend geworden.

Wanneer de persoonlijke moed, de dapperheid, die men den Belgischen soldaat nooit betwist heeft, het gebrek, dat zich heeft doen gevoelen in de inrigting en het geheel van ons jeugdig leger, hadden kunnen vergoeden, ongetwijfeld (en gij zult mijn getuigenis voorzeker gelooven) ongetwijfeld hadden wij dan zegevierend een trouwloozen, tegen alle grondbeginselen van het regt der volken strijdende aanval afgeslagen. De natie zal er des te levendiger de hoogstdringende noodzakelijkheid van de reeds begonnen hervormingen door gevoelen, welke hervormingen met eene werkzaamheid, waarvan de uitkomsten niet lang achter zullen blijven, voortgezet worden. Binnen weinig dagen zal België een leger hebben dat, zoo het weder moest, rondom zijn Koning vereenigd, met eer en goed gevolg, de onafhankelijkheid en de regten van zijn vaderland zou weten te verdedigen.

In den loop dezer zitting zullen u ontwerpen van wet aangeboden worden, om aan het gouvernement deszelfs wettig deel aan den invloed in de zamenstelling van de kadres van het leger te geven, den soldaat het vertrouwen weder te schenken en eene regtvaardige belooning hun te verzekeren, die zich op den dag des gevaars zullen onderscheiden hebben.

Ik zal, mijne heeren, uwe bijzondere aandacht over den staat onzer finantien inroepen. Ik ken de zorgen die dit zoo belangrijk deel van de openbare dienst vordert. De eerste gedachte van mijn gouvernement zal altijd wezen, om achtervolgelijk in de openbare uitgaven de, door den toestand der maatschappij, zoo hoogelijk gevorderde spaarzaamheid te brengen, en met behoud van welke, de lasten die het volk drukken alleenskens zullen kunnen verminderd worden.

Thans evenwel moeten er nog opofferingen gedaan worden, eenes deels om de kosten van de reorganisatie des legers te dekken en, van de andere zijde, om eene vermindering in de ontvangsten op te wegen, welke verminderingen de omstandigheden, waarin wij ons tijdelijk bevinden, als onvermijdelijk doen voorzien. De natie heeft bewezen, dat zij met terug week voor de opofferingen die haar door de eer en het belang des lands geboden werden. Zij

zal ook die verdragen, welker noodzakelijkheid het gouvernement overtuigend zal hebben aangetoond.

Het vertrouwen waarmede de geheele natie tot hier zijnen koning te gemoet gekomen is, geeft mij het regt op de medewerking te rekenen van deszelfs vertegenwoordigers, voor alle maatregelen die tot het welzijn des lands kunnen toebrengen. Mijne hoop zal niet verijdeld worden. België zal ons, van een gevoelen doordrongen, eensgezind zien arbeiden aan het geluk en den roem van dat vaderland dat het mijne is geworden, van dat vaderland aan hetwelk ik altijd al mijne zorgen zal besteden, gelijk ik hetzelve reeds mijne teederste genegenheid heb toegewijd.

Deze aanspraak, in den beginne met eenige ontroering, doch naderhand met eene sterke stem gedaan, werd in diepe stilte aangehoord, doch naderhand zeer toegejuicht, onder welke toejuichingen Z. M. de zaal verliet en met dezelfde staatsie, waarmede hij gekomen was, naar zijn paleis terugkeerde.

Al de ministers waren bij deze zitting tegenwoordig.

Na 's koning's vertrek werden, op voorstel van den president, vijf commissien, van 10 leden ieder, tot verificatie van de volmagten der vertegenwoordigers, bij het lot aangewezen.

Reeds in de zitting van heden zullen er rapporten deswege worden uitgebragt.

Nadat deze zitting in zoo verre afgeloopen was, heeft de senaat deszelfs eerste zitting gehouden, onder het voorzitterschap des heeren *Vanhobroeck de Mooreghem*, de oudste der senatoren. De marquis *de Rhodes* en de heer *de Bari de Commogne* vervullen de posten van secretarissen. Daar zijn slechts drie en dertig senatoren tegenwoordig; onder hen is er *niet één* van Limburg.

Eene kwestie of de volmagten der senateurs vóór of na de aflegging van den eed zou geschieden werd zoodanig beslist, dat de eed eerst na het goedkeuren der volmagten zou worden afgelegd. Daar werden vier commissien tot die verificatien benoemd.

Een brief van den heer *d. Cagels*, waarbij hij verklaard, de functien van senateur, hem in de provincie Antwerpen opgedragen, niet te kunnen waarnemen, werd voor notificatie aangenomen.

— Het fransch hoofdkwartier is heden naar Mons overgebragt.

ANTWERPEN, den 9den September.

Een in zekere diplomatieke bijzonderheden wel onderrigt persoon verzekert ons, dat de conferentie te Londen besloten heeft, de kwestie wegens Luxemburg ten voordeele van Koning *Willem* te beslissen. De troepen der Bondsvergadering zouden het Luxemburgsche namens den Groot-hertog bezetten en deze bezetting zou door de conferentie, welke daaraan toetreden zou, als eene daadzaak erkend worden.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 6den September.

De commissie belast met het onderzoek van het ontwerp van wet betrekkelijk de erfelijkheid van het pairschap komt dagelijks bijeen. Het algemeen rapport zal evenwel niet voor in de volgende week kunnen worden uitgebragt. De heer *Bérenger* zal rapporteur zijn. Het schijnt dat de commissie het grondbeginsel der niet erfelijkheid slechts bij de meerderheid van één stem heeft aangenomen, hebbende de heeren *Guizot*, *Bérenger*, *Kératry* en *Devaux du Cher* zich voor de erfelijkheid, de heeren *Daunon*, *l'Herbetti*, *Ganneron*, *Viennet* en *de Schoonen* zich daar tegen verklaard.

Men heeft de zekerheid dat er 120 pairs te Parijs zullen zijn ten tijde, dat opgemelde wet wegens de erfelijkheid, bij de kamer der Pairs zal dienen.

— Men zegt, dat de graaf *Pozzo-di-Borgo* sedert een paar dagen, Parijs verlaten heeft en ter jagt getrokken is; hij zal vervolgens de zeebaden te Dieppe gaan gebruiken en misschien van daar naar Engeland oversteken, om de groot-vorstin *Helena* zijne hulde te gaan bewijzen. Men denkt, dat de graaf *Pozzo-di-Borgo* alhier niet terug komen zal, voor dat het lot van Polen ten eene male geschikt zal wezen.

— Wij kunnen verzekeren, dat het voorstel, hetwelk de generaal *Beaudrand* naar Engeland heeft overgebragt, niet door het engelsch kabinet, en nog minder door de londensche conferentie aangenomen is. In weerwil van alle pogingen van prins *Talleyrand*, om het engelsch ministerie over te halen van Antwerpen door engelsche troepen te doen bezetten, op dat het kabinet van het Palais-Royal daarin eene reden zou vinden, om dezelfs troepen in België te houden, zoo is er een nieuw protocol, in den zin der onmiddelijke ontruiming van België door onze troepen, opgesteld geworden. Van den anderen kant weigeren de vertegenwoordigers van Rusland, Pruissen en Oostenrijk te Londen den nieuwen koning der Belgen te erkennen voor deze erkenning door Holland geschied is, waartoe thans weinig waarschijnlijkheid bestaat.

— Keizer dom *Pedro*, thans in onze papieren kort weg dom *Pedro de Bragance* genoemd, zal den winter met zijne familie alhier doorbrengen. Hij heeft hiertoe reeds eene woning betrokken.

— De algemeene staat van de sterkte des legers, om tot grondslag voor het budget van 1831 te strekken, levert, als effectief voor het wapen der infanterie van linie, 217,311 man op, hetwelk over 67 regementen omgeslagen, 3,243 per regement zou opleveren.

Volgens dienzelfden staat, zou het effectief der ligte infanterie 50,404 man wezen, hetgeen voor de 21 regementen van dat wapen, 2,404 man voor ieder regement zou opleveren.

De regementen karabiniers, kurassiers, dragonders, lansiers, jagers en huzaren zijn daarop gebragt, als door elkander, ieder een effectief van 1000 à 1050 man op te leveren; de kavalerie-school te Saumur is daarop voor 711 man, en het depot der remonten paarden voor 716 man aangeteekend, zoodat uit zoodanige kavalerie van linie 51,046 man sterk wezen zou.

Onze regementen artillerie, tegen 2,416 man ieder gerekend, leveren een effectief op van 26,580 kanonniers en het geheele hoofdstuk der artillerie, pontonniers, werklieden, enz. daarop gerekend, levert een totaal van 34,120 man op.

De tot de genie behoorende troepen, tegen drie regementen van 2,500 man ieder, met drie trein-compagnien van 150 man, dan 100 man ieder en eene compagnie werklieden van 150 man gerekend, leveren te zamen 8,121 man op.

De militaire equipagien rekenen voor 4,529 man.

Zie hier de vier groote indeelingen des legers: infanterie van linie en ligte infanterie, 275,000 man; kavallerie van linie, reserve-kavallerie, ligte kavallerie en scholen, 54,046 man; artillerie, 34,020; genie 8,151, en militaire equipagien, 4,529 man.

Onder het algemeen effectief van 403,000 man, dat door den minister van financien, bij het overleggen van het budget, aangekondigd is geworden, tellen de gendarmerie voor 16,170 de algemeene staf voor 4,020; de veteranen of garnizoens-kompagnien officieren en soldaten, 15,914 en de tegenwoordige reserve 3,994 man. Deze verschillende hoofdstukken afgetrokken, blijft voor het effectief leger, 365,102 man over.

— De fondsen staan heden: de 5 pCt. 90,80, zoo kont, als op tijd; de 3 pCt. kont. 59,80, op tijd 60,20. De Napolitanen stonden 71,10 op tijd en op 70,50 kont. genoteerd.

ENGELAND.

LONDEN, den 7den September.

Morgen zal het kroningsfeest plaats hebben. Met niet weinig bevreemding vernemt men dat de hertogin van *Kent* en haare dochter de prinses *Victoria*, de vermoedelijke erfgenaam der kroon, die plegtigheid niet zullen bijwonen, en dat de hertogin zulks stellig heeft geweigerd. Men zegt, dat die weigering het gevolg is eener stelselmatige oppositie van den kant dier vorstin tegen de verlangens en gevoelens van den koning.

Bij gelegenheid der kroning zullen verscheiden benoemingen van pairs, en andere bevorderingen geschieden.

De hervormings-bill is eindelijk gisteren avond in het comité van het Huis der Gemeenten doorgegaan.

— Maandag is op het bureau van buitenlandsche zaken een kabinetsraad gehouden, die drie uren geduurd heeft en in welken de ambassadeurs en ministers en de buitengewone gezanten van de Nederlanden, Rusland, Oostenrijk, Frankrijk en Pruissen vergaderd zijn en eene lange conferentie met den burggraaf *Palmerston* gehad hebben.

— Het laten van fransche troepen in België blijft vrij algemeen hier misnoegen verwekken. Vele lieden begrijpen niet, waartoe *Leopold* fransche hulpbenden behoeft, en zijn daarbij van gevoelen, dat, zoo die krijgsmagt dienen moet om hem te handhaven op zijnen nieuwen troon, dat ontegenzeggelijk eene [illegible] wezen, gelijk aan die der Oostenrijkers in de pauselijke staten. Tevens uiten zij hunne verwondering, dat de [illegible] liberalen, die zoo luid geschreeuwd hebben tegen de politiek van den prins *van Metternich*, hunne regering tegen haren wil, noodzaken het voorbeeld van [illegible] met betrekking tot de Nederlanden te volgen. De verklaring van wege het fransch gouvernement in den *Moniteur* geplaatst, omtrent het achterlaten van twaalfduizend man in België, wordt door sommigen beschouwd als een bewijs dat het alle reden tot kwade vermoedens wil uit den weg ruimen en zelfs daarbij waagt de oorlogzuchtige fransche partij te mishagen. Ook meent men, dat het besluit, om dit corps voor het oogenblik in België te doen blijven, niet overleg en toestemming der Conferentie gehouden is, want ware dit zoo niet, dan zou de koning der Nederlanden het volle regt hebben om den bijstand van een pruissisch legercorps in te roepen, en dus vijandige legers op nederlandschen bodem tegen over elkanderen worden geplaatst, gereed om Europa in den [illegible] te storten, onder voorwendsel van den vrede te behouden.

De *Augsburger Allgemeine Zeitung* bevat het volgende berigt:

» Een zwemmeester te Hannover heeft de bekwaamheid om een ieder, in [illegible] uur, met [illegible] gratis te leeren, zonder dat de zwemkandidaten, gedurende hunnen leertijd, water behoeven aan te raken. Eerst nadat men de kunst meester is, begeeft men zich in het water."

Men zegt dat de Belgen, alvorens hunnen reeds voor maanden ontworpen togt naar de overzijde van den Moerdijk, te volvoeren, van dezen professor de noodige lessen zullen nemen. Volgens sommigen zal dit onderwerp eene der eerste zijn, welke aan de beraadslagingen der belgische kamers onderworpen zal worden.

Bij den ondergeteekende, Chirurgijn-majoor van den 1sten rang, belast met het toezigt over den geneeskundigen dienst in de provincie Zeeland, bij het garnizoen te Vlissingen, is wel ontvangen van P. V. S. de Nijmegen, een mand, inhoudende 2 suikerbrood, 12 flesschen vleeschsap en 30 citroenen.

Waarvoor denzelven, namens de gewonde krijgslieden, bij dezen zijnen hartelijken dank betuigt.

Vlissingen den [illegible]

De Chirurgijn-majoor voorgenoemd,

P. J. COURT.

De Ondergeteekende, Chirurgijn-majoor bij de Ambulance der 3de divisie Infanterie en Ziekenzaal te Eindhoven, heeft de eer aan de grootmoedige gevers te berigten, dat hij ontvangen heeft de navolgende liefdegiften, ter verzorging en verkwikking der gekwetste en zieke krijgslieden alhier, als:

Van heeren burgemeester en wethouders der stad Eindhoven, door den heer Nimijer van Rosenthal, namens eene commissie te Arnhem, 6 Ned. ponden en 3 ponden pluksel; 4 ditto ditto klein linnen, 4 ditto ditto en 2 ponden linnen zwachels, 5 bedlakens, 6 flesschen roode wijn, 5 ditto bessensap, 3 ditto ditto bessenlimonade, 3 ditto ditto en 1 pot met tamarindenmoes.

Van het college van regenten over de armen te 's Hertogenbosch, een kist met citroenen.

Van het rijks magazijn van geneesmiddelen te 's Gravenhage, een mand, waarin 3 suikerbrooden en 200 citroenen.

Van de weduwe Goijarts & Comp. te 's Hertogenbosch, 2 kisten met citroenen benevens een kistje met 25 Ned. ponden witte suiker in stukken.

Door middel van den heer Manek, commissaris van politie, van den heer P. Gerbrands, gepensioneerd kapitein ter zee, *f* 30.

Van mevrouw Gerbrands te Vegtel *f* 12. Van *voorsz.* deze en van N. N. mede te Vegtel woonachtig, twee pakken, bevattende te zamen 12 Ned. ponden scheurlinnen, 7 oncen pluksel en 5 oncen zwagtels.

Eindhoven den 7 September 1831.

J. A. KUYL, *Chirurgijn-majoor.*

De Ondergeteekende, zoner aanwezend Officier van Gezondheid, heeft de eer aan de giftdadige gevers te berigten, dat hij ontvangen heeft de navolgende liefdegiften, ter verkwikking der gekwetste en zieke krijgslieden alhier, als:

Van N. N. uit Pernis, een pakje gem. I. T. met pluksel en scheurlinnen en drie guldens aan contanten.

Door de boekh. Brusse & Comp. alhier, een mandje uit Enkhuizen van zes medjes, eenig pluksel, windsels en compressen, twee flesschen en een flesch bessensap.

Door denzelfde, een mandje met pluksel, windsels en compressen en een hoogd suiker.

Van N. N. uit Rotterdam, een mandje met eenige windsels, pluksel en een suikerbrood.

Van den heer van Sivenhoven te Bodegraven, een mandje met 20 flesschen bessensap.

Van de ingezetenen uit Bommel, een mand met 32 en een half laken, cud linnen etc.

Van mevr. W. te Rosendaal bij Breda, een pak met zwagtels en compressen.

Van mevrouw Jantzen te Breda, een partij moerbezien en perziken.

Van C. E. S. uit Werkendam, een pak met pluksel, windsels, compressen en een stuk doorweekt.

Van den heer P. te 's Gravenhage, een mand wijn, gemerkt H. B. *Breda 5 September 1831.*

(Het vervolg hierna.)

* * Heden overleed alhier, in den ouderdom van 75 Jaren, naar gedurende drie jaren bedagerig te zijn geweest, mijne geliefden Echtgenoot H. W. STIELTJES, in leven gepensioneerd Kapitein-Kwartiermeester.

Allen die hem hebben gekend, kunnen het verlies beseffen, dat onze kinderen en mij, door dezen slag treft; want hoewel reeds jaren aan Rhumatismus lijdende, was hij niet te min de oppervader en raad over zijner kinderen, en een zorgend Echtgenoot voor mij.

Leuven, den 2den September 1831.

C. STIELTJES,
Geb. *Jansen.*

Door Kwijting van Affaire.
UIT DE HAND TE KOOP.

Het aanzienlijk, wel bekend, en van ouds gerenommeerd Logement, *Hôtel de Flandres* staande te Breda, bevattende: Ruime VERKOOPKAMEREN, groote SALLINGEN, KOETSHUIS en STALLEN enz. enz., benevens de zelfs VOERMANSCAFE. Nadere Informatien bij den Eigenaar, de Wed. Gerbrands, te Breda. Brieven Franco.

* * STOOMPACKETVAART *tusschen* ROTTERDAM *en* LONDEN.

Voor Goederen en Passagiers.

Het nieuwe, bijzonder snelle en gemakkelijke ingerigte Stoommachine-schip *Londen-Manchester*, Kapitein *John Reaves*, groot 600 Tonders, voorzien van twee Stoommachines van tezamen 200 Paardenkracht, met afgezonderden Beizaal en 100 Bedden, zal vertrekken:

Van Rotterdam
Zondags den 18 September, ten 4 uren namiddags.
» 25 » 9 uren voormiddags.
» 2 October, 2 uren namiddags.
» 9 » 12 uren middags.
» 16 » 4 uren namiddags.
» 23 » 12 uren middags.

Adres bij D. BURGER en ZOON, te Rotterdam, en HOFMAN en SCHENK, te Londen.

* * Heden overleed alhier, in den ouderdom van 24 Augustus) dezer VAN EICHSTORFF *Kapitein der Artillerie*, prijs 10 Cts.

2°. Bijdrage tot de kennis der Artillerie, voor de verschillende wapenen, door P. H. VAN DER MEULEN, 1ste *Luitenant der Artillerie*, prijs *f* 3,60.

Dan hoofdinhoud van dit werk is: Inleiding, over het buskruid, gesogedsbut, de projectiles, affuiten, voertuigen, toorneemsie verkuigen, schieten en werpen, het onbruikbaar maken van het geschut, de veldbatterijen, de wijze van vechten, militaire bruggen, enz. gevolgd van tabellen betrekkelijk het lang en kort laden, houwitsers, mortieren, de ernstwerken en de voornaamste schoets- en ontsteekmiddelen, van ons geschut en als aanhangsel de proefvel in de laatste jaren te Waalsdorp genomen, benevens 4 uitmuntende platen.

Dit werk is voor ieder officier maar vooral voor officieren en onder-officieren bij de artillerie schutterij van het hoogste belang.

Bij bovengenoemde uitgever zijn nog Exemp. voorhanden:

1°. van het uittreksel uit het reglement op de exercitien der artillerie, betrekkelijk de bediening van het *batterij- en vorpgeschut*, gevolgd van de bepalingen van den *tarief* bij de artillerie in voet. *f* 0,50.

2°. Ontwerp van een Reglement op de Exercitien voor het *veldgeschut*. *f* 0,60.

Tot berigt van Heeren Intekenaren op de vertaling van Decker Taktik im Geiste der Neuern Kriegführung door den Baron VAN OOECOP dient dat het 1ste deel binnen 4 weken gereed zal zijn en het 2de deel zoo spoedig eene goede uitvoering zulks toelaat, volgen zal.

Nog is ter perse om zoo spoedig mogelijk te worden uitgegeven:

1. BIJBERDIJK, Redevoeringen van Chrijsostomus.
2. WAP, Vaderlandsche Zangen.
3. WILLEMSE, Hoogduitsche Spraakkunst.
4. Tijdschrift ter bevordering der Physiologische Geneeskunde, 5de deel.
5. De Rijkdom van den behoeftigen en de behoefte der rijken, naar het fransch van Mev. S.

* * Het welgelijkend afbeeldsel (ten voeten uit) van

Z. K. H. WILLEM PRINS VAN ORANJE.

OVERWINNAAR TE HASSELT EN LEUVEN.
HANDHAVER VAN DEN VADERLANDSCHEN ROEM.

Wordt heden à *f* 1,25 op Chinees papier uitgegeven, bij den Boekhandelaar JOH. GUIJKENS te Amsterdam, en is verder verkrijgbaar gesteld bij de Boekhandelaars BROESE & COMP. te Breda.

* * Door den Boekhandelaar J. IMMERZEEL, Junior, te 's Gravenhage, wordt een werk vervaardigd, getiteld: HOLLAND'S LEEUW ONTWAAKT; *tafereelen en herinneringen uit de dagen van den Belgischen opstand in* 1830; *opgedragen aan de verdedigers van het Vaderland*; met een toepasselijk, door den Heer BENDORP vervaardigd titelvignet. Het bevat een overzigt van het merkwaardigste, dat er sedert het te Brussel uitgebarsten oproer is voorgevallen, tot op den glorierijken intogt van ons zegevierend leger in Leuven. De schrijver heeft getracht, eene welverdiende hulde te brengen, zoo wel aan de verheven deugden van onzen verlichten en regtvaardigen Monarch en van Hoogdeszelfs heldhaftigen Zonen, als aan de onverschrokkenheid en volhardlng onzer nooit te volprijzene krijgsbenden en aan de eendragtige geestdrift van alle Oud-Nederlanders, die door de verbazendste opofferingen onderling in liefde voor Land en Vorst gewedijverd hebben. Prijs *f* 3,60.

* * B. BRUINS Boekverkooper te Delft, zal in den loop dezer maand uitgeven:

HANDLEIDING VOOR ONDER-OFFICIEREN *tot de kennis der theoretische en practische wetenschappen der artillerie*, door W. F. BEUSCHER, *1ste Luitenant der Artillerie*, 2de stukje. Heeren Boekhandelaren worden verzocht de benoodigde exemplaren aan te vragen, zoo mogelijk *onder dossant* van de heeren *J. Thierry en C. Messing en Zoon* Boekhandelaren te *'s Hage* of van den heer *T. B. Groebe*, Boekhandelaar te *Amsterdam*. Dit werk wordt *niet* in *kommissie* verzonden, maar moet voor rekening ontboden worden.

* * Bij BROESE & COMP. te Breda, komt heden van de Pers:

Epinicinorum Liga, principi nunquam victo a JACOBO HENRICO HOEUFFT, [illegible] JANI JACOBI FRANCISCI [illegible] Vati Batavo Tweetal zegezangen den Heere Prince van Oranje toegewijd; na het Latijn van Mr. J. H. HOEUFFT, door J. J. F. WAP. Prijs 20 Cents.

Dit *Dichtstuk*, waarvan de nederduitsche Vertaling reeds over de Latijnsche is gedrukt, [illegible] op den 2 September den Prins van Oranje in zijn Hoofdkwartier te Tilburg aangeboden, en hetwelk met gunstige aanstelling door Z. K. H. is ontvangen geworden.

Te Breda bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.